25/03/2021

Η θεόσδοτη και προγονική ελευθερία

/ Γνώμες

Γράφει ο π. Ιωάννης Γκιάφης, Θεολόγος – Πολιτικός Επιστήμων

Η έλλειψη κάθε καταναγκασμού ή καταπίεσης στη ζωή του ανθρώπου, χαρακτηρίζεται ως ελευθερία. Ελεύθερος είναι αυτός που μπορεί να σκέφτεται, να εκφράζεται, να αποφασίζει και να ενεργεί, χωρίς καμία πίεση ή βία. Ο ελεύθερος άνθρωπος δρα υπεύθυνα μέσα στα πλαίσια της δικαιοσύνης και της νομιμότητας. Ξέρει να σέβεται τα ανθρώπινα δικαιώματα. Αναγνωρίζει την ελευθερία των συνανθρώπων του. Δικαίως ο Ρωμαίος αυτοκράτορας Μάρκος Αυρήλιος έλεγε: "Ελεύθερος είναι αυτός που δεν κάνει τον εαυτό του ούτε δούλο, ούτε κανενός τύραννο." Πόσο αλήθεια ανεκτίμητο αγαθό είναι η ελευθερία;

Εύκολα μπορεί να αναρωτηθούμε τι σχέση υπάρχει μεταξύ της ελευθερίας και του σημερινού υψίστου θεομητορικού γεγονότος. Σύμπασα η Ορθόδοξη Εκκλησία εορτάζει και πανηγυρίζει χαρμόσυνα τον "Ευαγγελισμό της Θεοτόκου". Ζωντανεύει ξανά μπροστά μας την επίσκεψη του Αρχαγγέλου Γαβριήλ στην ασήμαντη κόρη της Ναζαρέτ, με σκοπό να την πληροφορήσει ότι θα αξιωθεί από τον Θεό να συλλάβει τον Μονογενή Υιό Του. Η Παρθένος Μαριάμ λαμβάνει την αγγελική είδηση ότι θα γίνει η μητέρα του Υψίστου. Και μάλιστα προσδιορίζεται

χρονικά η συνάντηση του αρχαγγέλου με την Μαρία, όταν συμβαίνει έξι μήνες μετά την σύλληψη της εξαδέλφης της, της Ελισάβετ, της μητέρας του Τιμίου Προδρόμου. Φυσικό και επόμενο στην αρχή η Κυρία Θεοτόκος διακατέχεται από φόβο, αλλά γρήγορα ο αρχάγγελος Γαβριήλ την καθησυχάζει. Της εξηγεί τι αξιοθαύμαστο και υπερουράνιο θα συμβεί στην ύπαρξή της. Εκείνη αμέσως, χωρίς καμία περιστροφή, συγκατατίθεται στην προαιώνια "βουλή" του Θεού.

Μια απάντηση ακούγεται απ' το στόμα της "ἰδοὺ ἡ δούλη Κυρίου, γένοιτό μοι κατὰ τὸ ῥῆμα σου".(Λουκ. α', 38) Και είναι γεγονός πως μετά την απάντησή της ξεκινάει να τίθεται σε εφαρμογή το σχέδιο της σωτηρίας του ανθρώπου. Ο πολυεύσπλαχνος Θεός, εξαιτίας της άφατης φιλανθρωπίας Του, επιλέγει την Παρθένο Μαρία ως το κατάλληλο πρόσωπό που θα γεννήσει τον "ελευθερωτή των ψυχών ημών". Ως φιλόστοργος πατέρας, ο Δημιουργός Ουρανού και γης, δεν επιθυμεί ο άνθρωπος να κυλιέται στον βούρκο της αμαρτίας και της ακολασίας. Μέχρι την επίγεια έλευση του Μεσσία, η ειδωλολατρία είχε κερδίσει έδαφος μεταξύ των ανθρώπων. Μπορεί ο Θεός να έστειλε τους Πατριάρχες, τους Κριτές και τους Προφήτες στην Παλαιά Διαθήκη για να ξυπνήσουν το πλάσμα Του από τον λήθαργο της αμαρτίας, όμως αυτό παρέμεινε εγκλωβισμένο στην αμαρτωλότητά του. Ως εκ τούτου η ενανθρώπιση του Θεού Λόγου σηματοδοτεί τη λύτρωση του ανθρώπου από την φθορά και το θάνατο. Η Παναγία μας με την γέννηση του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού γίνεται το μέσο της ελευθερίας μας από την αμαρτία, την φθαρτότητα και την θνητότητα.

Αν ο άνθρωπος βίωσε και βιώνει την προσωπική του σωτηρία απ' το κακό, το οφείλει και στην "Πλατυτέρα των Ουρανών". Ανάμεσα στους χαιρετισμούς προς τιμήν της Θεοτόκου, διαβάζουμε και τους εξής: "Χαῖρε ἀρχηγὲ νοητῆς ἀναπλάσεως, χαῖρε χορηγὲ θεικὴς ἀγαθότητος". Πράγματι ο Παντοδύναμος Θεός δημιούργησε τον πρώτο άνθρωπο, όμως μέσω της Παναγίας και δη του Υιού της αναδημιουργείται ο άνθρωπος. Πλέον αναπλάθεται ως ελεύθερος από οποιαδήποτε αμαρτωλή και παθογόνα κατάσταση. "Αν συνειδητοποιούσαμε την προσφορά της προς όλους μας, δεν θα ξεκολλούσαμε από πάνω της", έλεγε ο άγιος Παΐσιος.

Ω, ευτυχή συγκυρία! Σήμερα που τιμούμε το πανάγιο πρόσωπό της και εξυμνούμε τη συμβολή της στην πνευματική μας ελευθερία, ως έθνος γιορτάζουμε και την έναρξη του εθνικοαπελευθερωτικού αγώνα ενάντια στον Τουρκικό ζυγό, το 1821. Μαζί με το γεγονός του Ευαγγελισμού δεσπόζει και το γεγονός της εθνικής μας παλιγγενεσίας. Όπως ο Κύριός μας κατέφθασε για την αιώνια λευτεριά μας, το ίδιο και οι προγονοί μας, αποφάσισαν και θυσιάστηκαν στον βωμό της ελευθερίας, προκειμένου εμείς σήμερα να απολαμβάνουμε αυτό το πολύτιμο αγαθό. Ο Χριστός μας δώρισε την ελευθερία από την "σατανική" σκλαβιά, οι πρόγονοί μας μας

χάρισαν τη λευτεριά από την οθωμανική δουλεία.

Μπροστά λοιπόν σε αυτές τις αλήθειες οφείλουμε να προβληματισθούμε. Εμείς ως νεοέλληνες πως εκτιμούμε την θεόσδοτη και προγονική ελευθερία; Από τη μία πλευρά μήπως εμμένουμε ορμητικά κλεισμένοι στα πάθη μας και στις αδυναμίες μας; Μήπως περιφρονούμε την Παύλεια παρακαταθήκη: "Ὑμεῖς γὰρ ἐπ' ἐλευθερία ἐκλήθητε, ἀδελφοὶ";(Γαλ. ε',13) Ο Απόστολος Παύλος διατρανώνει προς τους Γαλάτες ότι "αδελφοί έχετε κληθεί εκ του Θεού να ζείτε ελεύθερα από κάθε δουλεία". Και συμπληρώνει ότι οι χριστιανοί οφείλουν να είναι ελεύθεροι όχι ως προς τις σαρκικές επιθυμίες, αλλά ως προς την άσκηση της ανιδιοτελούς χριστιανικής αγάπης. Από την άλλη πλευρά πως εκτιμούμε την ελευθερία των προγόνων μας, οι οποίοι έχυσαν το αίμα τους για την πατρίδα μας; Μήπως με το να αδιαφορούμε για την Ελλάδα μας; Το ζούμε! Δυστυχώς ο σημερινός Έλληνας αντί να ακολουθεί τις παραδόσεις του, εμφορείται ξενόφερτες ιδέες και αντιλήψεις. Και αυτό διαφαίνεται από την οργάνωση της παιδείας μέχρι την καθημερινότητά μας. Δεν παρατηρείται παρά μια ατέλειωτη μιμητικότητα αλλοεθνών ηθών και εθίμων. Λησμονούμε πως η αρχαία Ελλάδα έθεσε τις βάσεις για την ανάπτυξη του ευρωπαϊκού πολιτισμού. Είναι λυπηρό και άκρως προδοτικό ως προς την μακραίωνη παράδοσή μας, να μας παρασέρνει διαρκώς το ρεύμα της παγκοσμιοποίησης, αυτό που δεν θέλει ταυτότητες, ήθη και έθιμα μεταξύ των λαών της γης.

Συμπληρώνονται φέτος 200 χρόνια από την έναρξη της ελληνικής επανάστασης, του αγώνα κατά του Τούρκου κατακτητή και ίσως έχουμε χρέος να ξεκινήσουμε και την δική μας επανάσταση. Πρώτα την εσωτερική μας επανάσταση! Οφείλουμε να επαναστατήσουμε κατά του αμαρτωλού και εμπαθή εαυτού μας. Και δεύτερον να πραγματοποιήσουμε την εξωτερική μας επανάσταση, δηλ. να επαναστατήσουμε ενάντια σε όλες εκείνες τις αλλότριες δυνάμεις που επιβουλεύονται την ευλογημένη πατρίδα μας. Έτσι ας διερωτηθούμε κι εμείς, όπως κάποτε ο μεγάλος Έλληνας πολιτικός Ιωάννης Κολλέτης ενώπιον του ελληνικού κοινοβουλίου: "Φρίττω, ἐνθυμούμενος τὴν ἡμέραν ἐκείνην, καθ' ἣν ὠμόσαμεν να συνεισφέρωμεν τὰ πάντα διὰ τὴν Ἐλευθερίαν τῆς Ἑλλάδας. Πόσο πρέπει να συναισθανθώμεν τὸ βάρος τοῦ ὅρκου τούτου;" Ας επιτελούμε λοιπόν πάντοτε το χρέος μας τόσο έναντι του Θεού, όσο και απέναντι στην ένδοξη χώρα μας. Γένοιτο!